

tur. Ex illis Ninnii verbis videas illas *Bartholani* & *Nimethi* immigrationes ex profunda illa antiquitate quam fabulantur, in recentiora tempora retrahendas. Nec opus est ut denuo adnotem regionem hanc à Scotis SCOTIAM dictam fuisse.

Haud multis post annis hi Scoti in Hibernia Christo nomen dederunt (quamvis illam de conversione Hiberorum in Asia historiam ex Rufino ad se rapiant). Palladiumque Episcopum ad eos misit Cœlestinus Pontifex Romanus. Vnde contra Collatorem Prosper Aquitanus. *Cœlestinus Pelagiano morbo Britannias liberavit, quando quosdam inimicos gratia solum suæ originis occupantes etiam ab illo secreto secluserit Oceani, & ordinato Scotis Episcopo, dum Romanam insulam studet servare catholicam, fecit etiam barbaram Christianam.* Palladium tamen morte in Britannia præceptum nihil præstitisse author est Ninnius, qui ex Hibernicis scriptoribus Christianam religionem à Patricio per Hiberniam disseminatam scribit. Hic enim natione Britannus, in *Cluydsdalia* natus & Martino Turonensi affinitate conjunctus & S. Germani discipulus, Palladio defuncto à Cœlestino subrogatus, tanto successu Christianam religionem per Hiberniam propagavit, ut longe maximam insulæ partem ad Christum converterit & Hibernorum Apostoli nomen meruerit. De quo vetus author Henricus Antifiodorensis in libro de S. Germani miraculis. *Quoniam gloria Patris in suorum clarescit moderamine filiorum: è multis quos in Christo filios, in religione creditur habuisse discipulos; unius tantum ejusdemque famosissimi castigata brevitate sufficere inseri mentionem. Patricius, ut gestorum illius series prodit, Hibernicæ peculiaris Apostolus regionis, sanctissimo ejus disciplinatus XVIII. additis annis, non mediocrem è tanti venas fontis inscripturis cœlestibus hausit eruditionem. Quemque in religione magnanimum, in virtutibus excellentem, in doctrina strenuum, divinis considerans Pontifex; ineptumque ducens robustissimum agricolam in Dominicæ segetis torpere cultura; ad sanctum Cœlestinum Urbis Romæ Papam per Segetium presbyterum suum eum direxit; qui viro præstantissimo probitatis ecclesiasticæ testimonium apud sedem ferret Apostolicam. Cujus judicio approbatus, autoritate fultus, benedictione denique roboratus Hiberniæ partes expetiit: gentique illius datus proprie Apostolus, tum quidem ex doctrina & miraculis, nunc quoque & in perpetuum mirificis Apostolatus sui illustrat privilegiis. Patricii discipuli tantos progressus in re Christiana fecerunt, ut subsequenti ætate Hibernia Sanctorum Patria diceretur, & Scotis in Hibernia & Britannia monachis nihil sanctius, nihil eruditius fuerit, & in universam Europam sanctissimorum viro- rum examina emiserint, quibus *Luxovium*, *Burgundia*, *Bobienſe Italia*, *Herbipolis Franconia*, *S. Gallus Helvetia*, *Malmesburia Lindisfarna*, & quamplura alia in Britannia, monasteria origi-*

Religio
Christiana
in Hiber-
nia.
Anno
Christi
431.
Palladius.
Vincent.
lib. 9. c. 7.

S. Patri-
cius.

Monachi
Hibernici
sancti &
eruditi.

nem debent suam. Ex Hibernia enim fuerunt Cælius Sedulius Presbyter, Columba, Columbanus, Colmannus, Aidanus, Gallus, Kilianus, Maidulphus, Brendanus & alii plures vitæ sanctitate & doctrina inclyti. De his monachis intelligendus Henricus ille Antifiodorensis cum ad Carolum Calvum scribit. *Quid Hiberniam memorem contempto pelagi discrimine pene totam cum grege Philosophorum ad littora nostra migrantem? quorum quisquis peritior est, ultro sibi indicit exilium, ut Salomoni sapientissimo famuletur ad votum.*

Longe tum alia Monachismi quanquam recentis & nuper instituti facies erat. Re ipsa cupiebant esse quod dicebantur, nihil fucatum illis; nihil personatum placebat, simplicitatis erat, non malitiæ, longe minus obstinaciæ siquæ in re errabant. Opum autem & rerum sæculi tantus illis contemptus, ut eas non solum non ambirent, sed oblatas etiam & hæreditarias respuerent. Præclare enim Columbanus & ipse ex Hiberniæ monachus, qui, ut Abbas Walafridus scribit, à Sigeberto Francorum rege magnifica pollicitatione, ne Regno suo decederet, invitatus, hoc ipsum respondit, quod & de Thaddeo Eusebius retulit, *Non decere videlicet, ut alienas divitias amplecterentur, qui Christi nomine suas dereliquissent.* Episcopique Britanni non minus divitias sprevisse videntur, cum tam pauperes essent ut nihil proprium haberent. *Tres enim (ut habet Sulpitius Severus) Britanni Episcopi in Ariminensi Concilio inopia proprio publico usi sunt.* Anglo-Saxones etiam nostri illa ætate, in Hiberniam tanquam ad bonarum literarum mercaturam undique confluerunt, unde de viris sanctis sæpissime in nostris scriptoribus legitur, *Amandatus est ad disciplinam in Hiberniam, & in Sulgeni vita, qui ante sexcentos annos floruit,*

*Exemplo patrum commotus amore legendi,
Ivit ad Hibernos, Sophiâ, mirabile, claros.*

Indeque præci Angli majores nostri rationem formandi literas accepisse videantur, quum eodem plane charactere usi fuerint, qui hodie Hibernicis est in usu.

Hiberniam autem, quæ jam maximam partem rudis, semibarbara & politioris literaturæ ignara, tam sanctis, piis, & splendidis ingenii abundasse eo seculo quo bonarum literarum cultura per orbem Christianum neglecta & semisepulta jacuit, non est cur miremur; cum Optimi Maximi Rectoris providentia sanctitatis & bonarum artium semina nunc per has gentes, nunc per illas, quasi per areolas & pulvillos alia atque alia ætate spargit, floresque producit, qui hinc inde translati novo auctu ad ipsius gloriam & humani generis bonum feliciter succrescant, & conserventur.

Hæc autem sanctitatis & humaniorum literarum studia paulatim restinxit bellorum rabies. Anno enim sexcentesimo quadagesimo quarto

Monachi.

Walafridus.

Divitiarum contemptus.

Episcopi Britanni.

Angli Saxones literas ab Hibernicis accepisse videntur.

Artes & pietas per gentes & ætates sparsa.